

JULIÀ CANALS, UN MÚSIC QUE VOL SER ANÒNIM

Remei Casas i Gemma Gimeno

L'Orfeó Pàtria estrenava peces seves, ha compost cançons i sardanes i és l'autor de la música del ball del Camell, d'uns anys ençà una de les manifestacions més concorregudes de la festa major de Molins de Rei, i de la música que acompanya *La Sacra Passió del Natzarè* de Mateu Janés i Duran. És Julià Canals i Maymó. Va ser deixeble de Sebastià Mestres, va dirigir el Cor Parroquial, va ser director adjunt de l'Orfeó Pàtria

Potser m'hauria estimat més ser metge, però la tuberculosi em va impedir prosseguir els estudis i em va portar cap a la música.

i va impulsar la creació de l'Escola municipal de Música. *L'Espai* no podia dedicar un número sencer al cant coral sense fer esment de l'obra de Julià Canals que, com a compositor, ha enriquit el patrimoni musical de la vila i que, com a molinenc compromès, ha treballat tant en la difusió de la música.

Julià Canals va néixer a Molins de Rei l'any 1926. Va estudiar el batxillerat a Barcelona, en plena guerra civil, i als 15 anys va agafar la tuberculosi, la qual cosa el menà cap a la música. El 15 d'octubre de 1952 es va casar amb la Carme Ginebreda i van tenir sis fills; en Rafael, el van

perdre quan només tenia tres mesos.

Entre el 1973 i el 1977 va ser president de la Joventut Catòlica i el 1979 va formar part de la candidatura del PSUC que va guanyar les eleccions municipals. Va ser regidor de Cultura durant una legislatura i mitja.

Així explica la seva vida

"La meua afecció a la música va néixer per casualitat. A casa no n'hi havia tradició. Però els pares tenien el cine del Cafè Nou i allà hi havia un piano; quan van tancar el cine, aquest piano el van portar a casa i la meua mare em va dir si volia aprendre a tocar-lo. Jo, potser m'hauria estimat més ser metge, però la tuber-

La meua primera actuació davant el públic va ser al Cafè Nou mateix, als nou anys. Més endavant, quan ja era més gran, vaig actuar al Liceu.

culosi em va impedir prosseguir els estudis i em va portar cap a la música. Tenia 15 anys i la malaltia em va obligar a estar nou mesos sense sortir de casa. Vaig estudiar per lliure amb en Sebastià Mestres i quan ell va morir vaig anar a fer classe de composició amb el mestre Montserrat, que era professor del Conservatori".

Amb el cor parroquial, durant la Festa de la Vellesa. 1953.

JULIÀ CANALS, UN MÚSIC QUE VOL SER ANÒNIM

Remei Casas i Gemma Gimeno

“Però la meua primera actuació davant el públic va ser al Cafè Nou mateix, als nou anys. Més endavant, quan ja era més gran, vaig actuar al Liceu. Al meu mestre de música, en Mes-tres, li van tra-
duir una obra al castellà, *Amèlia, la princesa*, i se’n va fer una audició al Li-
ceu. El mestre va voler que jo la interpretés. Això significava molt d’esforç perquè a més de la direcció

El 1958, dirigint les caramelles el dia de Pasqua

Els anys que vaig ser-ne president van ser uns anys d’obertura democràtica.

musical vaig tocar el piano. Però va ser un èxit. Fins al punt que un mestre de molta anomenada que era present a l’audició em van proposar d’anar-me’n a Itàlia amb ell per ampliar els meus coneixements de música. Aquí vaig prendre la primera gran decisió

de la meua vida. I en aquell moment vaig decidir quedar-me i ja vaig entrar de manera decidida en el món musical de Molins de Rei tot substituint la Carme Raich en la direcció del cor parroquial”.

“El meu primer contacte amb la Joventut va ser circumstancial. Els pares eren del Foment i un dia que anàvem a veure *Melodies del Llobregat*, del mestre Josep Julià, que també havia estat deixeble de Sebastià Mes-tres, vam trobar Miquel Blanch, fill del mestre Blanch, que em va dema-

En una festa als laboratoris on treballava.

El cant coral

JUVENTUD CATOLICA
Molins de Rey

Día 18 de Marzo 1951 - Domingo de Ramos
A LAS SIETE DE LA TARDE

II Velada Musical - Recreativa
PRO - BENEFICENCIA PARROQUIAL
a cargo de los solistas del "Orfeo Pàtria" y el Coro Parroquial femenino

PROGRAMA

I

CANÇO DE L'ESTRELLA PROMETENÇA	Srta. M. Castellví	Verdaguer-Àlio Grieg
REMERS DEL WOLGA LA CANÇO D'EN SIDRO	Sr. J. Margarit	Popular rusa L. Millet
NO HO PUC CAPIR NO HO PUC CREURE RECORD PRIMAVERA	Srta. M. Canals	Schumann A. Mestres Navarro-Montserrat
CANÇO ALEGRE SERENATA (del cant dels cignes) NO PERDEM TEMPS	Sr. J. Ferrer	A. Mestres Schubert S. Mestres
L'ADEU DELS OCELLS	Sra. D. Tort y Srta. R. Pujol	Mendelssohn
Fragmento del acto segundo de la ópera LOHENGRIN (Elsa y Ortrud)	Srtas. M. Capdevila y R. Pujol.	R. Wagner

II

PORTEU-ME A JESUS (Oració a Sant Josep) (estreno) CANÇO DE LA PUÇA	Sr. J. Ferrer.	J. Canals Beethoven
FELICITAT IMPACIENCIA (de la bella molinera)	Srta. M. Canals	A. Mestres Schubert
L'ANGEL DE LA SON SOSPIRS	Sr. J. Margarit	A. Mestres-L. Grignon Brunet y Recasens
ESTIU AMOR DE MARE (estreno) ESCLAT D'ABRIL	Srta. M. Capdevila	Navarro-Montserrat Verdaguer-Canals Dachs-Montserrat
AVE MARIA O SACRUM CONVIVIM	Coro Parroquial	T. L. Victoria Viadana

Piano: Sres. J. Doménech y J. Canals

NOTAS: No será permitida la entrada a los menores que no vayan acompañados. • Reservados los derechos.

ENTRADA GRATUITA

IMP. COMERCIAL-MOLINS DE REY

L'Orfeo Pàtria estrena una peça de Julià Canals

nar si podia dirigir els cants dels *Pastorets* a la Joventut, ja que la persona que ho havia de fer no podia. Va ser una bona experiència. I a partir de llavors ja em vaig vincular a aquesta entitat; sobretot amb el grup de ballets, per portar-ne la direcció musical".

"Com a sotsdirector de l'Orfeo Pàtria, igual com ho havia estat Joan Doménech, dirigia l'agrupació coral quan el mestre López Esparbé no podia. En aquells anys, hi feia moltes coses, a la Joventut, però no era res, vull dir que no tenia cap càrrec. Ara, una de les coses importants que vaig fer va ser la proposta de renovació dels

estatuts per acostar-los més a la realitat d'aleshores, però no va ser fins 25 anys després, quan em van elegir per presidir l'entitat, que vaig poder fer realitat aquest canvi d'estatuts".

"Jo vaig presentar la meua candidatura a la presidència de la Joventut, perquè els joves que llavors freqüentaven l'entitat m'ho van demanar. Els anys que vaig ser-ne president van ser uns anys d'obertura demo-

El fet de ser una entitat de caràcter religiós va permetre accedir a llocs i a persones que, altrament, hauria estat impossible.

cràtica, es van crear els secretariats i es van organitzar conferències sobre educació conduïdes per l'ICESB -que no sempre van ser ben interpretades-, es van obrir les portes a Òmnium Cultural i sobretot vam donar cobertura a moviments com el Congrés de Cultura Catalana i l'Assemblea de Catalunya, uns moviments que van esdevenir la pedra de toc dels canvis que es produïen. A través de l'entitat es van aconseguir coses que no haurien estat possibles per altres canals, la cobertura que teníem pel fet de ser una entitat de caràcter religiós va permetre accedir a llocs i a persones que, altrament,

Jo assistia a totes les activitats que suposaven un canvi social i democràtic, però tampoc ho acceptava tot.

hauria estat impossible. Una vegada, vaig anar a trobar Martín Villa, aleshores governador civil de Barcelona, perquè ens negaven el permís per a una actuació; em va mirar, va telefonar a la persona que s'encarregava dels permisos i li va dir "*se lo podemos dar, parece una buena persona*".

"Jo assistia a totes les activitats que suposaven un canvi social i democràtic, però tampoc ho acceptava tot. Sempre buscava el perquè i si em semblava coherent ho acceptava. Aquesta mateixa actitud em va portar

JULIÀ CANALS, UN MÚSIC QUE VOL SER ANÒNIM

Remei Casas i Gemma Gimeno

a renunciar a un lloc de treball. Treballava a Barcelona, en uns laboratoris farmacèutics, fins que una decisió de l'empresa em va fer replantejar la meua continuïtat; volien comercialitzar uns medicaments fraudulents i les meves conviccions em van fer entendre que èticament no era acceptable i vaig decidir renunciar a la feina”.

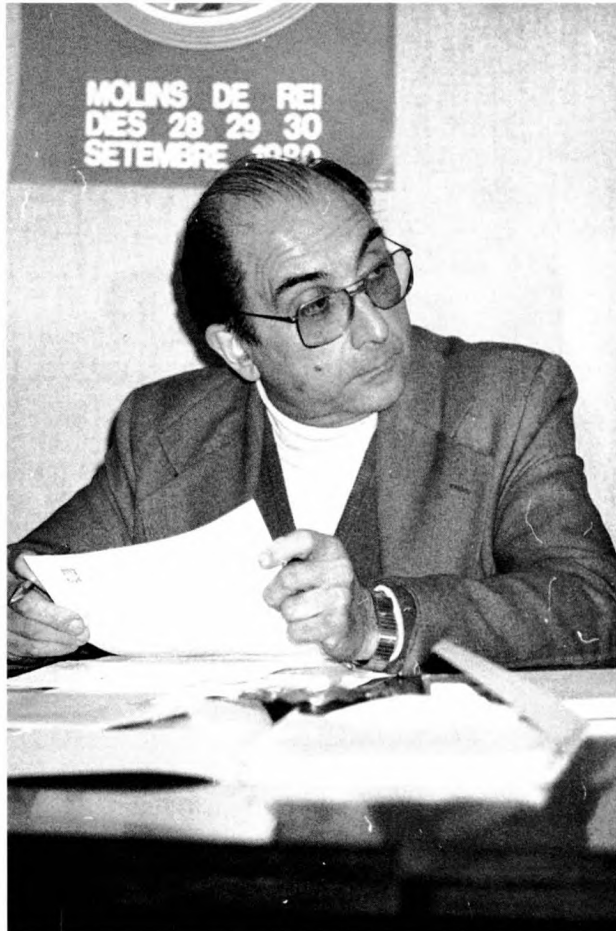
“Mai no havia pensat de posar-me en política, però em van venir a buscar alguns partits. Les coses públiques que he fet, sempre ha estat perquè m'han vingut a buscar. Jo vaig decidir-me pel partit polític que s'ajustava més a les meves conviccions. Eren uns moments engrescadors i el poble tenia unes necessitats i calia cobrir-les. Com a regidor, motivar la gent a participar va ser una de les meves fixacions; la creació de la biblioteca i de l'Escola de Música van ser un repte important, ja que hi havia un analfabetisme musical que ja anys

Eren uns moments engrescadors i el poble tenia unes necessitats i calia cobrir-les.

enrere havia intentat subsanar fent classes de música a la Joventut. En aquells anys, les Joventuts Musicals feien música a les escoles, l'Oriol Comelles dirigia la Coral Lai i l'Orfeo ja havia deixat d'actuar; tot plegat va propiciar la creació de l'Escola de Música. No sé qui va dir que al segle XV Molins de Rei ja tenia escola de música”.

La importància de la fe

Julià Canals és un home profundament religiós. Diu que tots els actes

Julià Canals exercint de regidor de Cultura. 1980

de la seva vida han estat determinats per la fe que professa. Una fe i unes creences reforçades a començament de la dècada dels seixanta, amb la celebració del Concili Vaticà segon. Creu que la mort no existeix, sinó que és una transformació transcendent i que cada persona té el futur a la seves mans i ha de buscar les seves respostes. Diu que la riquesa més

Sempre ha actuat motivat per buscar la raó última de les coses i no pas per atènyer el reconeixement públic.

preuada que hom pot tenir és la llibertat. Per això, explica, sempre ha actuat motivat per buscar la raó última de les coses i no pas per atènyer el reconeixement públic.

Explica que hi ha hagut deu moments crucials en la seva vida, els quals han refermat les seves conviccions.

JULIÀ CANALS, UN MÚSIC QUE VOL SER ANÒNIM

Remei Casas i Gemma Gimeno

Julià Canals amb Aina Moll, llavors directora general de Política Lingüística de la Generalitat, 1984.

Als 9 anys, quan va tenir una apendicitis, que aleshores podia ser mortal; als 15, quan la tuberculosi el va allunyar de la quotidianitat; l'any 1944, quan va veure que podia donar un sentit nou a la seva vida; el 1950, amb l'audició al Liceu; el casament, que entén com un compromís de

No és gens fàcil arrencar-li el títol d'alguna de les seves composicions; diu que el que està fet ja està fet.

vida; el trencament amb els laboratoris; l'any 1985, la fugida a Sant Miquel de Cuixà, perquè va representar un desdoblament de personalitat; un accident de cotxe; els deu dies en coma que va passar a l'hospital de Bellvitge; i un altre accident a Andorra, quan gairebé s'estimba per un precipici.

La feina de compositor

La fe, l'ansia per descobrir el perquè de les coses, la reflexió sobre les pròpies vivències expliquen la modestia amb què Julià Canals parla de la seva feina de músic i compositor. No és gens fàcil arrencar-li el títol d'alguna de les seves composicions; diu que el que està fet ja està fet; que

no fa les coses pensant en la posteritat.

Sí que s'avé a explicar com és la feina de compositor. I confirma el que ell mateix va escriure a *Mateu Janés i la música* dins *Antologia poètica. Mateu Janés i Duran (Molins de Rei 1896-1974)*. que primer és la lletra, que ell trenca notes musicals inspirat per uns versos. Reproduïm aquí el que Julià Canals deia sobre la seva col·laboració amb el poeta Janés: "Som ara al mes de maig del 1951, els darrers dies de vida de Sebastià Mestres. Acompanyant-lo, vora el seu llit de malalt, en Mateu llegia una poesia inèdita, *El Vern*.

Si bé ha musicat poemes d'altri, també ha compost música sobre lletres seves.

Un gest insinuant del mestre va donar a comprendre que podria crear-s'hi una descripció musical i en Mateu va passar-me el full de paper. Així fou com va néixer la meua primera col·laboració amb el poeta". "D'aquest fet parlant de la Passió em plau remarcar que si això em fou possible de fer-ho va ser per la força persuasiva de la seva paraula. Sense ella jamai hauria pogut encertar pa-

JULIÀ CANALS, UN MÚSIC QUE VOL SER ANÒNIM

Remei Casas i Gemma Gimeno

Llegint el pregó de Festa Major el 1991

gines musicals com la de *"Jesús i els infants"*, *"Judes Iscariot"*, *"L'enterrament"* i, sobretot *"Calvari amunt"*.

I així és com descobrim el Julià Canals poeta, perquè, si bé ha musicat poemes d'altri, també ha compost música sobre lletres seves. Per això acabem aquesta breu ressenya biogràfica amb la lletra de la seva última composició, la sardana que va escriure aquest any 2005 per commemorar que Molins de Rei era Ciutat Pubilla de la Sardana.

CIM D'ANIVERSARI (sardana)

Ahir vaig néixer!
Fa cinquanta anys!
Tinc vida plena,
anhels i afanys!

L'anhel i l'impuls que ens féu néixer,
ens sóna l'amor i la força
que ens fa dir ben alt,
que ens fa dir ben fort,
que n'és la sardana:
la dansa més bella
de totes les danses
que es fan i es desfan!

Heus aquí els passos
de nostra història:
Són el batec
del nostre cor!

Any rere any, lluitant, creixent,
gaudint de força encisadora,
que ens dona impuls i zel
per fer-nos arribar al cim!
L'esforç seguit,
ens obre prompte a
la victòria del nostre anheli!

N'és el guardó que omple de goig
el cim de nostre aniversari;
fent-nos ressò del clam
de nostra Vila!
En vol, des d'ara i per sempre,
ser-ne el pedestal
d'amor i honor,
a la senyera feta dansa!

Tota la vila: així ho vol!

Heus aquí, doncs, la resposta
al clam que a tots ens enjoia!
Gràcies i felicitats!

*Ciutat Pubilla de la sardana.
Any dos mil cinc. Molins de Rei*